

Sauna na finský způsob

Tradice i životní styl

FOTO: ARCHIV

SLOVNÍČEK

Sauna – celosvětově používané slovo „sauna“ bylo převzato právě z finštiny, vyslovuje se téměř stejně.

Saunoa – pobyt v sauně, saunování

Saunoja – ten, kdo je v sauně

Avantouinti – plavání v díře v ledu na zamrzlém jezeře či moři po pobytu v sauně

Kiuas – kamínka

Lauteet – dřevěné lavičky v sauně na sezení

Löyly – pára vznikající poléváním horkých kamenů vodou

Heittä löylyä – polévání kamenů vodou

Vihta, vasta – tlustý svazek březových větviček, dlouhý cca 40 cm, kterým se poplácává tělo

Vihtoa – plácání březovými svazky

Co jiného by mohlo být pro Finsko typičtější než sauna? Tento stánek relaxace najdete v nejvýchodnější skandinávské zemi snad úplně všude. Sauny jsou skoro stejně samozřejmou součástí domů jako kuchyně nebo koupelna. Není proto divu, že vedle rodinných domků ji mají i v běžných turistických kempch, na víkendových chalupách i v hotelech nejrůznějších kategorií – a pobyt v sauně už bývá většinou zahrnut v ceně ubytování.

Co Fin, to sauna

Říká se, že na každého Fina připadá jedna sauna. Toto rčení není tak úplně daleko od pravdy. Podle statistik z roku 2002 bylo v soukromých domech ve Finsku 1 212 000

saun. K tomu je třeba připočítat ještě dalších 800 tisíc saun na víkendových či letních chatách a také na veřejných plavárnách. To znamená dohromady dva milióny saun. A vezmeme-li v úvahu, že Finů je celkem přibližně pět miliónů, vychází z toho poměrně slušná bilance.

Je to zkrátka jeden z hlavních artiklů „made in Suomi“.

Kdo neokusil finskou saunu, jen těžko porozumí finské mentalitě a kultuře. Ačkoli finština je jazyk krkolomný a coby ugrofinská řeč neobsahuje takřka žádné mezinárodní slovíčko, slovu sauna porozumí ve Finsku každý, byť ho vyslovujete třeba s lehkým slovanským přízvukem.

Předchůdkyně dnešní sauny byla ve Finsku postavena ně-

kdy kolem osmého století. Byla to jednoduchá dřevěná bouda, postavená z různých ušlechtilých dřevin, a uprostřed ní se do země jednoduše vykopala jáma pro oheň. Jednalo se tehdy spíše o saunu kouřovou a tento prostý domek byl zároveň využíván jako obydlí. Sauna ale není finským vynálezem, tento způsob očisty znali už staří Keltové nebo Skýtové, často se takto relaxovalo v římských či řeckých lázních.

Každý obyvatel Finska stráví v této horké místnosti v průměru dva až tři večery v týdnu. Existují ale i výjimky. Velcí příznivci saunování přikládají do kamínků ve své soukromé sauně třeba i každý den.

I přes to, že podobné zařízení je možné bez problémů